

ARCTIC CONTAMINANTS
ACTION PROGRAM

MUMANSIKIMI MURMANSK BAASIQAQTUT

SANAJAUTITILIRNINGIT

ARCTIC COUNCIL

acap.arctic-council.org

@ACAP_Arctic

Nainaaqtausimalutik Unaakaaliangit

Qujallilugit angijumik Amialikamiut sanijunik ikajuqtiit, baasiqarviujut amisunut ikiviujunnaqtuni nunakkuurutini anginiqpaangujuni kamapanigijaujut taijaujut Murmanskavtotrans-nik (Mumansikimiuni ingirratjutiliit) Russiami aviktuqsimaningani Mumansikimi, nutaaruriaqtitijunaqsilauqput bassiqutinginnik 2013-mi. Kampaninga niuvilliaqtuq 29-nik nutaanik baasinik (Euro V-nik) aturrunniiqtitaulutiglu 28-ngujut baasituqait (Euro 0-ngit). Tamarmik nutaat baasiit aulautiqaliqput atunginniqsaujunik diesel-mik uqsurluutunik, pujurluliuqtigivaktunik 5% pusaninik qirniqtunik pujurlulingmik saniani taikkunanangat pituqauniqsanik baasivininginnik. Assijiqtaugamik Euro 0 baasingit inangiqtaulutik Euro V-nut sanasimajunik pujunnautaulilauqtut nangminirijaujunut kampaninganut nakkatirinirmik qirniqtunik pujurluliuurarnirmik 90 pusanilingnik anginiqtaqtunik.

Qanuq pigiaqpaliaturmangaata

Silamik salumajunniqtitivallianiq pimmarialungnik pijjutaupvakput aaniaqangitunarnirmut, avatimut ammalu kiinaujaliurutinut akaunngiliurutaunirmut, inugiagviujuni nunaligjuarni, nunaligjuat silataani ammalu and nunaqpiunirmi nunalingnut. Baasiillu amisunut ikkimaviuvaktut nunakuuruti, usijiillu nunakkurutiit asingilu uqsualuktuqtunik aulautiliit anginiqpaanik silaup anirninganik suruivalliagivut. June 2012-ngutillugu, Nunarjuarmi Aaniaqtulirijirjuat Timuqutinga (WHO-kut) nallunaikutitqutuililuaqput uqsurluutituqtunik diesel-mik pujurluliuqpangninginnik puvaglulirutaupvangninginik cancer-mik aaniarutaupvangniq inungnut, pijjutauninginullu ungataaniittut 74 milijannut atallutik qanuinajalaungitunut inujuniirutaulutik, ammalu ungataniitunut 3 milijannut tuqurarutaullutik inuukutaagunarajalauqtunik, nunalirjuarni ungataniituni 100,000-nik Uqiuqtaqtumi nunaligjuarni.

Uqsurluutituqtut diesel-mik aulautiliit pimmariniqpaangujunik saqqivakput saniqaqtunik ilulilingnik ammalu qirniqtumik pujurluliuqpangninginnik. Sanirlukulingnik purjurluunirainiq tukiqaqpuq akusimjuqarninginnik situjunik ammalu kuvijunik kurukpaliavaktunik silakkut. Piluaqtuq qaujimajuningit pijjutiaqput saniqarningit pujurluit mikkiniqsanik 2.5 micrometer ukturautinik anginaqtuniq tukimut (PM2.5-nik) tammakualu niuqtaujunaqsutik aniqsaaqturluni puvangmuarunarmata, pijjutauiqpaksutik nutaranut puvangmigut piruttiarunailiniq, piujunniirutaupvaksutik aniqsaqturvinginnut ammalu inuujunnirutausaalivaksutik. Pitaqarninginni tammakua isirluit, naamaktumik pitaqarunangilaq, kigliqarunarnirluunniit mikinniqsaujunaarninginni, piujuniirutaupvangninginut ajurnarningut. Qirniqtunik pujurlulianguvalliajut saqqipaliavaktut nappalluanginnik PM2.5-nik saniqaqtunik isiaqirluutunik pujuruqsimajunik atuqtauninginut uqsurluutituqtut dieselmik uqsurluutiin.

Suuq qirniqtulungmik pujurluliuqpangniq kamanarmangaat Ukiuqtaqtuunirmi

Tammakkuninga qirniqtunik pujurluliuqpangniq ulurianaqtualuuluni nanituinattiaq, akaungiliurutauluakkaniqpuq Ukiutaqtuunirmi. Pitaqaliraangamik sikumilu apummilu, qirniqtualuit isiaqirluuttii auktitiliqpaktut sukkaniqsanik pijjutaunirmut uunaqsivangningit siqinirmik sanginilingmik. Tamakkua aktuqsisuunguvut Ukiuqtaqtuunirmik piluaqtumik aktuqtausaraimmaringninganuk nunanga qirniqtunut pujurlungnik isiaqijunik, ammalu tamanna Ukiuqtaqtuuniqu uunaqsivallialuni sukkaniqsammaringmi assinginiq aviktuqsimaninginiik nunangit nunarjuarmi. Ukiuqtaqtumut Katimajit Ukiuqtaqtumik Sururnaqtulirinirmut Qanuiliurutiksanut Atugaksalirijit ACAP-kut nirualilauqput tamakkuninga piliriaqsanik saqqitirijumanirmut qanuqtauq assingit Ukiuqtaqtuqpassingmi nunaliit kajusitivalliajunarninginnik qanuqtaurutaunirmut tamarmik inulimaat anialirutaujunarningit ammalu avatilirinirmik isumaaluutaujunik.

“Inuit Mumaansikimi Murmanski iqqaumavut salumangittualuvaluarninginnik atuqtautiluugit taikkua pituqaunigsait baasiit. Taikkua nunaliit qanigijanginni baasiqarviit, Ledovoe-milu Morskaya-milu iqqaumaniqtaq salami taqsiqtualuvaluarninganik takuksauttiangitumik pujurluqarnirmut ulaatamaatiaq. Aulajivungaluuniit, nunakkurutingit ingirasititaujaraangamik, tauvaniitunaqpalaungilagu – quvviunatuinarlaurninganut. Aniqsaarunalaungitugut, ukkuaqpullu mattuingatiinariaqaqsutigut (ukiukut) salumajumik aniqsaariaqarnirmut. Maanaliqturli, taimailingajuniittiaqpuq. Qanigijanginiittunaqsijugut, naimangilutalu pujurlualungnik.”

Vladimir Klimov
Aulattijingit Aaqiumatitinnirmut Pijittiraivingmi
Baasiqarvingani Naasautilik 3
OJSC Electrotransport

Isiaqirluutunik pujurluliuqpangnirmik mikigitiriningit nunasiutiqarvinginni amisunik ikimaviuvaktuni baasiqarvinga taijaujuni Murmanskavtotrans-kunnik (Mumansikimiuni ingirratjutiliit) assijiqtaugamik nunakkuurutingit							
	Nunakuurutiit	Amisuunigut baasiit	Pujurluliuqtaqtuunirmik Saqipaktut (PM2.5, g/km kilaamitanik)	Ungasingningit aularningit km kilamitait / arraagumi	PM2.5 Pujurluliuqtaqtuunirmik isiaqirluutunik Arragumaaq uqumainilingni kg kilugulaamni	Nutaaruqsima-jut Pijutaqut, BC/PM2.5	Qirniqtunik Pujurluliuqtaqtuunirmik Isiaqirluutunik BC emissions, uqumainili-ngni kg kilugulaamni / araagumi
Baasiviniit Nunakuurutiit	Euro 0	28	1.14	70,000	2,234	0.50	1,117
Nutaan Baasigijauliqtut Nunakuurutiit	Euro V	29	0.04	70,000	81	0.75	61

Saqqisimaliqtut Assijiqtauninginnik

Nunakkurutingit amissunut ikimaviuvaktut baasiit nutaaruriaqtauninginnut pujurlulirunirjjuumilautut qirniqtunik isirlungnik ammalu piusigiarutaulutik atuqtaunigsaujumaninginnut kampaningata pilirivinga Mumaasikimi aviktuqtaqsimaninginni, pijjutaaulutik atuqtautiarniqsauningi ammalu akkaunigsammariuningit nanakkuurutingit. Ammatauq sulii, kampaningat piusigiqsimaliqtuq uqsualuktunnginiqsaunirmut, akkinqsauninginullu akilirialiit aulattinirmut aqiumatitinnimullu. Akitturiaqpalianinginnut uqsualuit taimannat, piuniqsanik uqsualukturunarningit ikajuutiqarivut akikiniqsaujunarninginnut niuviriaqatanginni.

Tamakkua nutaaruriaqtaulauningit kajusittiaqtualuulauninginnut, asingit piniqsanasuaqatingit baasiqarmijug kampaningit – qallunaatitut taijaujut pilirivingat – Elektrotransport-mik isumaliulirauqput assijiqsijumaniq taimaaktauq. 2014-mi, niuvililauqtut 27-nik nutaanik taijaujuni Euro IV-IV baasinik, parnaksimaliqsutiglu niuvikkanilaarniq sitamanik nutaanik baasinik 2016-mi.

Qaujigiarunaqtait ukua turaarutingit aturlugit takuniarlugit piliangulauqtut, uvani

<https://oarchive.arctic-council.org/handle/11374/389> ammalu uvani

<https://www.epa.gov/international-cooperation/black-carbon-diesel-initiative-russian-arctic>

Uqarviksait

Ukiuqtaqtuunirmi Qirniqtunik Pujurlulirinirmik Isiaqirluutunik ikajuutiksauliqtut Amialikamiuni avatilirinirmik sapunniarnirmut pilirianguninginnik sivuluqtuujug
Teresa Kuklinski: kuklinski.teresa@epa.gov

Tamainnik apiqutiksaqaruvit pijjutiqaqtunik Ukiuqtaqtumik Sururnaqtulirinirmut Qanuiliurutiksanut Atugaksalirijit ACAP-kut Amialikamiuni ACAP-kunik uqarviksaq
Hodayah Finman: finman.hodayah@epa.gov